

מדינת ישראל

משרד המשפטים

לשכת היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ל' שבט תשס"ט
24 פברואר 2009

מספרנו : 2009-0004-2072
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
עו"ד לימור יהודה
האגודה לזכויות האזרח בישראל
ת.ד. 35401
ירושלים 91000

שלום רב,

הנדון: מנגנון לחקירת מקרי פגיעה באזרחים בעזה - חשד להפרות חמורות של דיני הלחימה מכתבכם מיום 20.1.09

אתכבוד לאשר קבלת מכתבכם שבסמך, ולהשיבכם כדלקמן:

ראשית, באשר לטענותיכם הכלליות על הפרת עקרונות יסוד של המשפט הבינלאומי - כידוע לכם, מבצע "עופרת יצוקה" כוון נגד ארגון החמאס, השולט ברצועת עזה, ולא נגד תושבי עזה; המבצע החל נוכח מתקפת טרור מתמשכת שהוביל חמאס נגד מדינת ישראל ואזרחיה, אשר במרכזה ירי בלתי פוסק מתוך רצועת עזה ומתוך ריכוזים אזרחיים לעבר מטרות אזרחיות מובהקות - יישובים וערים בדרום הארץ. לא למותר לציין, כי פעילות זו של החמאס מהווה הפרה בוטה של הוראות המשפט הבינלאומי, האוסרות על תקיפה מכוונת של אזרחים ויעדים אזרחיים ועל שימוש באזרחים כ"מגן אנושי".

לעומת זאת, התקיפות שביצע צה"ל ברצועת עזה כווננו נגד פעילי טרור ומטרות צבאיות הקשורות לפעילות הטרור ברצועת עזה, ואשר סיכנו את ביטחונה של מדינת ישראל. זאת, בהתאם לעקרונות דיני הלחימה של המשפט הבין-לאומי, לרבות הקפדה על עיקרון ההבחנה ועקרון המידתיות. כמו כן, תקיפות אלו בוצעו תוך נקיטה באמצעים שונים - לרבות אזהרות כלליות ופרטניות שניתנו לאוכלוסייה האזרחית טרם תקיפה - אשר נועדו למזער ככל הניתן את הפגיעה באזרחים וברכוש אזרחי (פגיעה, אשר למרבה הצער הינה, במקרים רבים, בלתי נמנעת בלחימה מסוג זה).

על אף האמור, המערכת ערה כמובן לחשיבות הרבה הקיימת בבחינת האירועים, ואכן עם סיום המבצע החל צה"ל בביצוע תחקירי-המבצעים, במסגרתם ייבדקו גם אירועים שונים בהם נפגעו אזרחים במהלך הלחימה; תחקירים אלה, המבוצעים על-ידי קצינים בכירים

אשר מונו לכך על-ידי הרמטכ"ל, יועברו, כמקובל, לפרקליט הצבאי הראשי, וככל שיהיה מקום לכך יוחלט באשר לצורך בנקיטת צעדים כלשהם. ממצאי התחקירים ועמדת הפצ"ר ביחס אליהם, יועברו אף לעיונו ולבחינתו של היועץ המשפטי לממשלה.

באשר למעורבות הפצ"ר בצוות זה ובהליכי בדיקה שונים [בהתייחס לאמור בסעיפים 17,18 לפנייתכם] - כידוע לכם, לפרקליט הצבאי הראשי יש שני "כובעים": יועץ משפטי לרשויות הצבא, ואחראי על העמדה לדין של גורמי צבא שפעלו בניגוד לדין; שני כובעים אלו דרים בכפיפה אחת בשיטת המשפט הישראלית - הן במערכת האזרחית והן במערכת הצבאית - ולא מקובלת עלינו הטענה לפיה נוכח מעורבותם של הפצ"ר ואנשי הפרקליטות הצבאיות הרלוונטיים, בהנחיית גורמי הצבא במהלך הלחימה, יהיו הוא וגורמי אכיפת החוק של הפרקליטות הצבאיות מנועים מלהשתמש בסמכויותיהם כדין, ולבחון טענות ותלונות על הפרת חוק במהלך הלחימה. כאמור, מסקנות הפצ"ר אף יועברו לבחינתו של היועץ המשפטי לממשלה.

לסיום נציין, כי פירוט טענות על דפוסי פעולה כלליים של צה"ל, כעולה מפנייתכם, אינו יכול להוות בסיס לפתיחה בחקירה פלילית; ואולם, ככל שבידיכם טענה קונקרטית ונקודתית על פעילות צה"ל במבצע "עופרת יצוקה" - בידיכם לפנות לגורמים הרלבנטיים ופנייתכם תיבדק ותיבחן כמקובל.

בכבוד רב,



רז נזרי, עו"ד

עוזר בכיר ליועץ המשפטי לממשלה

העתק:

שר המשפטים

פרקליט המדינה

הפרקליט הצבאי הראשי

המשנה לפרקליט המדינה (תפקידים מיוחדים)